

Sygnatura akt III U 1349/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 03-04-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 27-03-2014r. w Koninie

sprawy **H. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę

na skutek odwołania **H. J.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 24-10-2013r. znak:(...)

1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje H. J. prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym ,
począwszy od ukończenia 60- roku życia tj. od dnia(...)

2. Stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie

istnienia okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie

przyznania prawa do emerytury.

Sygn. akt **III U 1349/13**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 24 października 2013 roku, znak: (...) odmówił H. J. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach podnosząc w uzasadnieniu, że odwołujący na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował 25 lat, 5 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych wobec wymaganych 25 lat, ale nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił jako pracy w warunkach szczególnych żadnego okresu zatrudnienia, albowiem wnioskodawca nie przedłożył żadnego świadectwa wykonywania takiej pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł jednocześnie odnosząc się do okresu zatrudnienia w (...) na stanowisku ślusarza od dnia 1 maja 1972 roku do dnia 11 listopada 1972 roku i od dnia 15 stycznia 1973 roku do dnia 17 sierpnia 1976 roku, że narażenie na hałas nie było ciągle tylko zmienne co wskazuje

na fakt, iż nie wykonywał on pracy w warunkach szkodliwych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Odnosząc się natomiast do przedłożonego zaświadczenia wystawionego przez (...) Spółdzielnię (...) za okres zatrudnienia od dnia 24 lutego 1986 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku na stanowisku mechanik chłodziarki wskazał, że zakład pracy nie wystawił świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, ponieważ zajmowane stanowisko nie jest wymienione w przepisach resortowych na które zakład pracy musi się powołać przy wyławianiu świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył H. J. ponosząc, że w warunkach szczególnych pracował w okresie zatrudnienia w (...) w K. oraz (...) Spółdzielni (...) w K. i wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od odwołującego kosztów zastępstwa sądowego wg norm przepisanych podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, że odwołujący nie udokumentował żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

H. J. urodził się w (...) roku. W okresach od dnia 2 maja 1972 roku do dnia 11 listopada 1972 roku oraz od dnia 15 stycznia 1973 roku do dnia 17 sierpnia 1976 roku odwołujący zatrudniony był w Fabryce (...) w K.. W okresach tych H. J. pracował na stanowisku ślusarza remontowego na wydziale obróbki ręcznej i montażu w grupie remontowej, a do obowiązków jego należała obsługa sprężarek powietrznych, obsługa rurociągów powietrznych, remont sprężarek, wymiana ruszt w kotłowni. Obowiązki swoje odwołujący wykonywał na halach łącznie z pracownikami obsługującymi młoty pneumatyczne oraz spawaczami, dlatego też na halach tych panował bardzo duży hałas, a także wysoka temperatura i wysokie ciśnienie. H. J. posiadał także uprawnienia spawalnicze, dlatego też przez kilka miesięcy w roku 1976 zajmował się spawaniem rur o grubości 138 mm na estakadzie na wysokości co najmniej 4 m. W okresach tych H. J. wszystkie swoje obowiązki wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie od dnia 24 lutego 1986 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku odwołujący zatrudniony był w (...) Spółdzielni (...) w K. na stanowisku mechanik chłodziarki. Pomimo zajmowanego stanowiska H. J. pracował przy obsłudze sprężarek amoniakalnych i powietrznych służących do chłodzenia magazynów mleka, masła, a także do wytwarzania wody lodowej, a do obowiązków odwołującego należała obsługa tych sprężarek, wykonywanie remontów, obsługa awarii. Wszelkie naprawy dokonywane były w maszynowni. Odwołujący pracował na trzy zmiany, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W miejscu wykonywania pracy panował duży hałas, drgania, wysokie zapylenie, a także obecna była woń amoniaku.

W dniu 11 października 2013 roku H. J. z wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wskazując, że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem zakładu na dochody budżetu państwa. Odwołujący do wniosku dołączył zaświadczenie z dnia 11 października 2013 roku wystawione przez (...) Spółdzielnię (...) w K. oraz pismo z dnia 21 lipca 2003 roku z Fabryki (...) w K. charakteryzujące pracę zawodową odwołującego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że odwołujący legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowych w wymiarze 25 lat, 5 miesięcy i 21 dni, ale nie udokumentował 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z uwagi na powyższe zaskarżoną decyzją z dnia 24 października 2013 roku organ rentowy odmówił odwołującemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS oraz na podstawie dokumentów zgromadzonych w toku postępowania, a także na podstawie zeznań odwołującego H. J. oraz świadków: L. M., W. L., K. Ł. i Z. G..

Zeznania odwołującego oraz świadków Sąd uznał za wiarygodne, albowiem są spójne, logiczne, wzajemnie się uzupełniają, a także korespondują z dokumentami zebranymi w toku postępowania.

Rzeczowy materiał dowodowy nie budził wątpliwości Sądu, nie był też kwestionowany przez strony.

W przedmiotowej sprawie przedmiotem sporu było rozważanie, czy odwołującemu H. J. przysługuje prawo do emerytury,

a w szczególności ustalenie, czy legitymuje się ona wymaganym okresem 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, z uwagi na pracę w Fabryce (...) w K. od dnia 2 maja 1972 roku do dnia 11 listopada 1972 roku oraz od dnia 15 stycznia 1973 roku do dnia 17 sierpnia 1976 roku oraz (...) Spółdzielni (...) w K. od dnia 24 lutego 1986 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 j.t.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

Przepis art. 27 ustawy wymaga co najmniej 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w przypadku mężczyzn.

Według art. 32 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1, przy czym za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2 art. 32).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 tego przepisu (pracownikom) przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Tym dotychczasowym przepisem jest wspomniane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43). Zgodnie z § 4 rozporządzenia pracownik wykonujący prace na stanowisku wymienionym w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, wynoszący 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W myśl przepisu § 2 ust. 1 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tymże rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W świetle natomiast przepisu § 4 powołanego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia (25 lat w przypadku mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Decydujące znaczenie w tej kwestii ma stwierdzenie wykonywania obowiązków odpowiadających zakresowi prac wymienionych w wykazie A i B stanowiących załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1999 roku, III RN 25/99, publi. OSNP z 2000 r. nr 12, poz. 453).

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że odwołujący H. J. wiek emerytalny osiągnął w dniu (...)roku. Niekwestionowany jest także okres zatrudnienia wynoszący łącznie 25 lat, 5 miesięcy i 21 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było uprawnienie odwołującego do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na okres pracy

w Fabryce (...) w K. od dnia 2 maja 1972 roku do dnia 11 listopada 1972 roku oraz od dnia 15 stycznia 1973 roku do dnia 17 sierpnia 1976 roku oraz (...) Spółdzielni (...) w K. od dnia 24 lutego 1986 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Decydujące znaczenie w tej kwestii ma stwierdzenie wykonywania obowiązków odpowiadających zakresowi prac wymienionych w wykazie A i B stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 1999 roku, III RN 25/99, publik. OSNP z 2000 r. nr 12, poz. 453; LEX nr 40224), które to rozporządzenie jest zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej będącej źródłem powszechnie obowiązującego prawa (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2005 roku, I UK 351/04, publ. LEX nr 171515).

Postępowanie dowodowe wykazało, że pracując w Fabryce (...) w K. na stanowisku ślusarza remontowego w okresach od dnia 2 maja 1972 roku do dnia 11 listopada 1972 roku oraz od dnia 15 stycznia 1973 roku do dnia 17 sierpnia 1976 roku do obowiązków odwołującego należała obsługa sprzęzarek powietrznych, obsługa rurociągów powietrznych, remont sprzęzarek, wymiana ruszt w kotłowni, a w miejscu wykonywania prac panował bardzo duży hałas, a także wysoka temperatura i wysokie ciśnienie.

Z akt sprawy wynika, że w okresie zatrudnienia w (...) Spółdzielni (...) w K. od dnia 24 lutego 1986 roku do dnia 31 grudnia 2003 roku na stanowisku mechanik chłodziar H. J. (pomimo zajmowanego stanowiska) pracował przy obsłudze sprzęzarek amoniakalnych i powietrznych służących do chłodzenia magazynów mleka, masła, a także do wytwarzania wody lodowej, a do obowiązków odwołującego należała w szczególności obsługa tych sprzęzarek, wykonywanie remontów, wsuwanie awarii. Jednocześnie materiał dowodowy wskazuje, że w miejscu wykonywania pracy panował duży hałas, drgania, wysokie zapylenie, a także obecna była woń amoniaku.

Z akt sprawy wynika przy tym, że wszystkie prace (w obu zakładach pracy) H. J. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zawnioskowani przez odwołującego świadkowie potwierdzili charakter i warunki pracy odwołującego we wskazanych spółkach stwierdzając, iż była to praca w szczególnych warunkach. Z zeznaniami tymi w pełni natomiast korelują zeznania odwołującego.

Dlatego też, zdaniem Sądu odwołujący w spornych okresach bez wątpienia pracował w szczególnych warunkach pracy wykonując obowiązki odpowiadające zakresowi prac wymienionych w wykazie A, dziale XIV, poz. 9 – bezpośrednia obsługa stacji sprężarek – Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Wskazane wyżej okres pracy w szczególnych warunkach wynoszą łącznie 16 lat, 11 miesięcy i 29 dni, a więc są dłuższe niż wymagany – 15 lat.

Konkludując stwierdzić trzeba, że odwołujący H. J. spełnia wszystkie przesłanki do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury. Ukończył on bowiem 60 lat, posiada wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 25 lat, 5 miesięcy i 21 dni oraz ponad 15 – letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał H. J. prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, począwszy od daty złożenia wniosku (punkt 1. wyroku).

Jednocześnie Sąd na zasadzie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uznał, że organ rentowy nie ponowi odpowiedzialności za wydanie decyzji odmawiającej przyznania emerytury (punkt 2. wyroku), albowiem dopiero postępowanie dowodowe przeprowadzone zgodnie z regułami procedury cywilnej pozwoliło ustalić charakter pracy odwołującej i zakwalifikować do odpowiedniego działu wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

SSO Anna Walczak – Sarnowska